

PSİKOLOJİK DANIŞMA KURAMLARI

Doç. Dr. İlhan YALÇIN
Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi

İÇERİK

- ❖ Kuram Nedir?
- ❖ Psikolojik Danışman Özellikleri

KURAM NEDİR?

- ❖ İlgili konusu olan olguları açıklamak amacıyla bir dizi kavram ve bunların birbirleriyle ilişkisi...
- ❖ İdeal olarak kuramlar davranışı açıklamalı ve kestirebilmelidir.

KURAM NEDİR?

Kuramın Gerekliliği

❖ Kuramdan yararlanmayan danışmanlar danışanlarına samimi olarak yardım etmeye çalışırken **yollarını kaybederler.**

KURAM NEDİR?

Kuramın Gerekliliği

- ❖ Bir anlam vermek üzere bilgileri bir yapı içine yerleřtiriyoruz.
- ❖ Bu yapılar, şema olarak adlandırılabilir.

KURAM NEDİR?

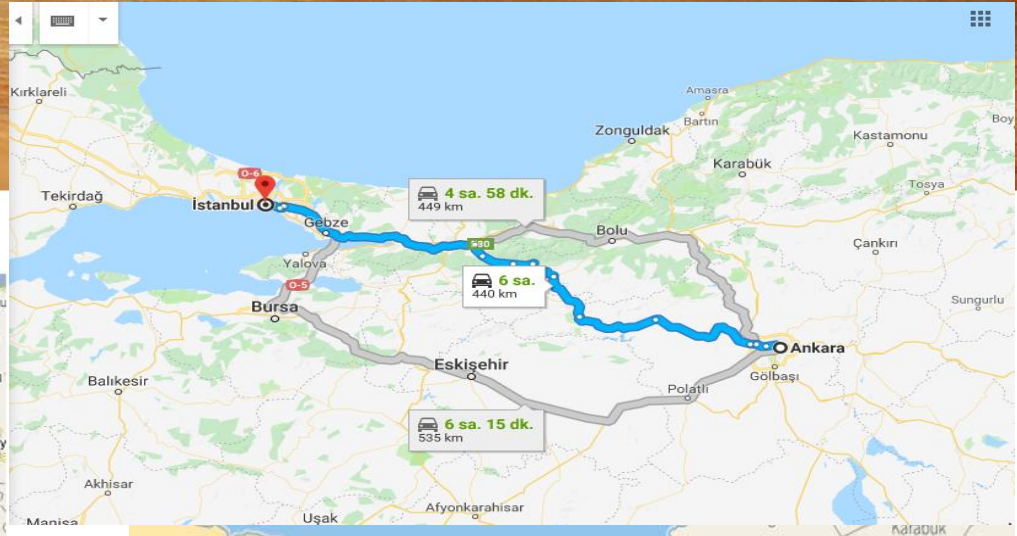
Kuramın Gerekliliği

- ❖ Kuramdan yararlanmayan danışmanlar yolunu kaybedecektir.
- ❖ Danışma kuramı, psikolojik danışmanlara bir harita sunar.
- ❖ Kuram gidilecek en «iyi» yolu belirler.

KURAM NEDİR?

Kuramın Gerekliliği

KURAM NEDİR?

Kuramın Gerekliđi

- ❖ Sizin göreviniz kendi haritanızı belirlemek...

KURAM NEDİR?

iyi bir Kuramın Özellikleri

- ❖ Netlik ve test edilebilirlik
- ❖ Ampirik geçerlik
- ❖ Ekonomiklik
- ❖ Teşvik edicilik
- ❖ Pratiklik

KURAM NEDİR?

Öyleyse bir Kuramı Nasıl Seçeceğim?

Önce kuramları bilmelisiniz. Kuram kitapları bunun için yazılmıştır. Bir kere temel kuramları anladıktan sonra, bu konuda iyi bir yol almış olacaksınız.

TABLO 1.3
YILLARA GÖRE KURAMSAL YÖNELİMLER

	1982 ¹	1983 ²	1986 ³	1990 ⁴	2001 ⁵	2001 ⁶	2003 ⁷
Eklektik	41	30	40	70	39	36	29
Bilişsel	10	8	11	5	21	16	28
Psikodinamik	11	18	10	9	10	21	15
Diğer	9	8	5	2	7	5	7
Sistemler	-	3	5	3	5	3	3
Kişilerarası/Sullivan	-	1	2	1	5	3	4
Davranışçı	7	6	6	8	4	3	10
Varoluşçu	2	4	3	0	3	1	-
Birey merkezli	9	2	8	1	2	2	1
Hümanistik	-	4	4	1	2	2	1
Gestalt	2	3	2	0	2	2	-
Psikanalitik	-	9	2	-	1	8	-
Adlerian	3	2	2	0	1	-	-

KURAM NEDİR?

Kuramlardan Nasıl Yararlanılır?

❖ Basamak 1: Kuramını bil

- ❖ İnsan doğası görüşü nedir?
- ❖ Temel kavramları nelerdir?
- ❖ Gelişim sürecine bakışı nedir?
- ❖ Psikolojik sağlığı nasıl açıklıyor?
- ❖ Kurama göre, danışanın yaşamındaki önemli insanlar kimlerdir?
- ❖ Danışanın durumunda, göreceli olarak davranış, biliş ve duygu ne kadar önemlidir?

KURAM NEDİR?

Kuramlardan Nasıl Yararlanılır?

❖ Basamak 2: Danışanını bil

- ❖ Yaş, cinsiyet, cinsel yönelim, din veya diğer kültürel bilgiler, ailenin durumu, şu anki yaşam şekli, fiziksel sağlığı vb.

KURAM NEDİR?

Kuramlardan Nasıl Yararlanılır?

❖ Basamak 3: İkisini Birleştir

- ❖ Danışanın sunduğu problem, kuramın psikolojik işlevsizlik hakkındaki görüşü ile uyuyor mu?

BİREY VE MESLEK ELEMANI OLARAK PSİKOLOJİK DANIŞMAN

❖ Bir psikolojik danışmanın kullanması gereken en önemli araçlardan biri de bir birey olarak kendisidir.

Etkili Psikolojik Danışmanların Kişisel Özellikleri

- Güçlü bir kişilik yapısı vardır.
- Kendilerine saygı duyarlar ve kendileri olmaktan hoşnuturlar.
- Kendi güçlerini tanımayı ve kabul etmeyi başarabilirler.
- Değişime açıktırlar.
- Kendilerini yaşama bağlı hissederler.
- Otantik, samimi ve dürüsttürler.

Etkili Psikolojik Danışmanların Kişisel Özellikleri

- İnce bir mizah anlayışları vardır.
- Yanlış yaptıkları zaman bunu itiraf etmekten çekinmezler.
- Genellikle içinde buldukları anı yaşarlar.
- Kültürün etkisini bilirler.
- Diğerlerinin mutluluğuyla gerçekten ilgilenirler.
- İşlerine derinden bağlıdırlar.
- İlişkilerinde sağlıklı sınırlar yürütebilirler.

Psikolojik Danışmanlar için Bireysel Danışma

- ❑ Psikolojik danışman eğitiminde, terapötik bir birey olarak psikolojik danışmanların da mesleğe başlamadan önce psikolojik danışma/psikoterapi yaşantısı geçirmelerinin gerekliliği....

Psikolojik Danışmanların Kendi Değerleri ve Terapötik Süreç

- ❑ Psikolojik danışmada değerlerin rolü
- ❑ Çok kültürlü psikolojik danışma yeterliği kazanma
- ❑ Psikolojik danışma uygulamalarında kültürün rolü

